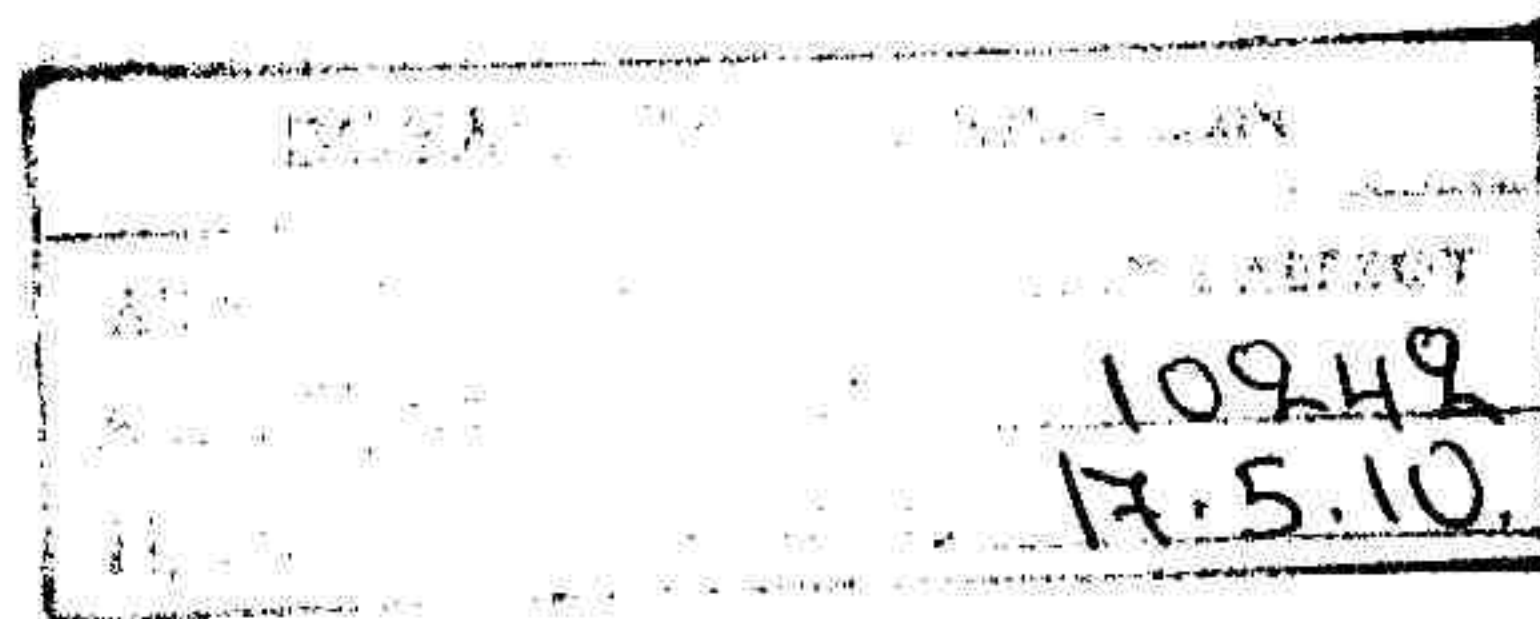

Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινοπούλου
Βουλευτής Επικρατείας
Νέα Δημοκρατία

Αθήνα, 17 Μαΐου 2010

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τις Υπουργούς:

- **Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής**
- **Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**
- **Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας**

Θέμα: Απαγόρευση χρήσης κυανιούχων ενώσεων στις μεταλλευτικές τεχνολογίες

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 6 Μαΐου 2010 ενέκρινε με συντριπτική πλειοψηφία το διακομματικό ψήφισμα για την απαγόρευση χρήσης κυανιούχων ενώσεων στην εξόρυξη χρυσού. Η πρόταση για το ψήφισμα κατατέθηκε στις 17 Μαρτίου 2010 από δύο Βουλευτές της Ομάδας του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, οι οποίοι υπέβαλαν αίτηση προφορικής ερώτησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απευθυνόμενης προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την πρόθεσή της να υιοθετήσει ρύθμιση για τη χρήση κυανιούχων ενώσεων στις μεταλλευτικές τεχνολογίες εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιβάλλει ως το τέλος του 2011 απαγόρευση της χρήσης κυανιούχων ενώσεων στις εξορυκτικές δραστηριότητες. Βάσει της αρχής της πρόληψης και της αρχής της επικουρικότητας, οι οποίες διέπουν το Ελληνικό και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και τις σχέσεις μεταξύ των δύο δικαίων αντιστοίχως, κατατίθεται η παρούσα ερώτηση.

Το κυάνιο, σύνθεση άνθρακα και αζώτου, είναι δηλητηριώδες τόσο σε αέρια όσο και στερεά μορφή. Η εξαιρετική τοξικότητά του οφείλεται στην ετοιμότητά του να αντιδρά με άλλα στοιχεία και να παρεμβάλλεται στις φυσιολογικές βιολογικές διαδικασίες. Οι κυανιούχες ενώσεις που χρησιμοποιούνται για την εξόρυξη πολύτιμων μετάλλων συγκαταλέγονται στις πλέον τοξικές μορφές του κυανίου με καταστροφικές ή ανεπανόρθωτες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και τη δημόσια υγεία. Συγκαταλέγεται δε μεταξύ των κυριότερων ρύπων σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα.

Χαρακτηριστικά σε σχέση με τη χρήση του στις εξορυκτικές δραστηριότητες, το Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αναφέρει:

«Αυτή η μέθοδος [απόληψη χρυσού με κυανιούχα διαλύματα] οδηγεί σε εκτεταμένη καταστροφή και αλλοίωση του φυσικού τοπίου, ενέχει σοβαρότατους κινδύνους ρύπανσης του εδάφους όπως και των υπόγειων

υδροφορέων και των επιφανειακών υδάτων, συνδέεται με τεράστιο όγκο τοξικών αποβλήτων και αδρανών υλικών, ενώ οι μέθοδοι αποτοξικοποίησης των κυανιούχων πολφών και ανάπλασης των θέσεων εξόρυξης αδυνατούν να αμβλύνουν επαρκώς το περιβαλλοντικό κόστος.»

Στην περιοχή Μπάια Μάρε της Ρουμανίας πριν από δέκα χρόνια σημειώθηκε σε δεξαμενή αποβλήτων χρυσωρυχείου διαρροή άνω των 100.000 κυβικών μέτρων υδάτων μολυσμένων από κυάνιο, τα οποία διοχετεύτηκαν στους ποταμούς Szamos, Tisza και Δούναβη και προκάλεσαν τη μεγαλύτερη οικολογική καταστροφή της Κεντρικής Ευρώπης έως τότε με αποτέλεσμα να εξοντωθούν πολλοί οργανισμοί και να πληγούν το οικοσύστημα, η διατροφική αλυσίδα καθώς και οι ζωτικές χρήσεις του ποταμού από τον άνθρωπο για πολλά χρόνια. Η περιβαλλοντική αυτή καταστροφή υπήρξε η αφορμή για την υιοθέτηση της Οδηγίας για τα απόβλητα της περιβαλλοντικής βιομηχανίας 2006/21/EK, η οποία έχει τεθεί εν ισχύ από την 1^η Μάη 2008. Η απαγόρευση χρήσης κυανίου για την εξαγωγή χρυσού δεν συμπεριελήφθη στην οδηγία αλλά στο άρθρο 13 παρ. 3 ορίζονται πολύ αυστηρές οριακές τιμές εκπομπών, ήτοι έως 10ppm, όριο όμως που επιστημονικά κρίνεται υψηλό καθώς απορριπτόμενο στα ύδατα ενδέχεται να επιφέρει σημαντική περιβαλλοντική υποβάθμιση.

Εξ αιτίας της σοβαρότητας των επιπτώσεων των κυανιούχων ενώσεων που χρησιμοποιούνται για εξορυκτικές δραστηριότητες στη δημόσια υγεία και των περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους, οι οποίες είναι δυσχερώς ή μη αναστρέψιμες, Ευρωπαϊκά κράτη όπως η Τσεχία, η Γερμανία και η Ουγγαρία έχουν ήδη εισάγει νομοθετικά απαγόρευση της χρήσης κυανίου. Καθώς η εν λόγω τεχνολογία εξακολουθεί να είναι νόμιμη στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν είναι δυνατόν να παρασχεθούν ουσιαστικές εγγυήσεις ότι παρόμοιο ατύχημα δεν πρόκειται να επαναληφθεί, ιδίως αν ληφθούν υπόψη οι κλιμακούμενες ακραίες καιρικές συνθήκες που οφείλονται στις κλιματικές μεταβολές, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με το διακομματικό ψήφισμα της 6^{ης} Μάη 2010 ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιβάλλει μέχρι και το τέλος του 2011 πλήρη απαγόρευση κυανίου εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, και μέχρι τότε η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Κράτη Μέλη να μην υποστηρίξουν κανένα σχέδιο εξόρυξης με χρήση της επικίνδυνης αυτής τεχνολογίας εντός της επικράτειάς τους.

Στην Ελλάδα, αυτή τη στιγμή, υπάρχουν τουλάχιστον τρία επενδυτικά προγράμματα μεταλλουργίας χρυσού που θα χρησιμοποιούν κυάνιο: στο Πέραμα του Έβρου, τις Σάπες της Ροδόπης και το συγκρότημα των Μεταλλείων Κασσάνδρας στη Β. Χαλκιδική. Όλα τα ανωτέρω προγράμματα έχουν συναντήσει σθεναρή αντίσταση από τις τοπικές κοινωνίες και η πραγματοποίησή τους έχει ανασχεθεί από αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ΣτΕ 613/2002.)

Σημειωτέον ότι για την Ελλάδα οι κίνδυνοι προέρχονται εκτός από τα εγχώρια προγράμματα μεταλλουργίας χρυσού που εφαρμόζουν την εν λόγω μέθοδο και από

προγράμματα εκμετάλλευσης χρυσού με κυάνιο που βρίσκονται εκτός των συνόρων της χώρας. Στη Βουλγαρία υπάρχουν τρία τέτοια σχέδια που βρίσκονται όλα μέσα στη λεκάνη απορροής του ποταμού Έβρου. Μεταλλεία χρυσού που βασίζονται στη χρήση κυανιούχων ενώσεων λειτουργούν στα παράλια της Τουρκίας. Παρόμοια επενδυτικά σχέδια φέρεται να υπάρχουν και σε Ρουμανία και Σλοβακία.

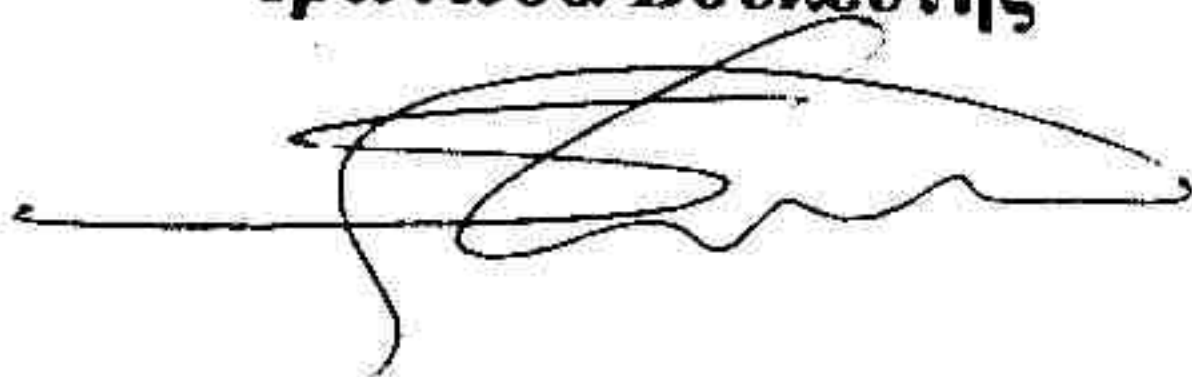
Υποκατάστατα κυανιούχων ενώσεων για χρήση σε μεταλλευτικές εργασίες μπορούν να υιοθετηθούν από τις βιομηχανίες. Κάποια προτείνονται ήδη από την Αμερικανική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Environmental Protection Agency), ενώ στο σημείο κατά το οποίο αυτά δεν είναι ικανοποιητικά, πρέπει να ενισχυθεί η έρευνα και η καινοτομία, ώστε να χρησιμοποιούνται νέες, πλέον φιλοπεριβαλλοντικές μέθοδοι για την εξόρυξη πολύτιμων μετάλλων.

Με βάση το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και επειδή οφείλουμε να προστατεύσουμε το φυσικό κεφάλαιο της χώρας μας, επειδή οφείλουμε να ανατρέψουμε δράσεις που προκαλούν σοβαρές ή μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και τη δημόσια υγεία, επειδή έχοντας υπόψη τις αρχές της πρόληψης και προφύλαξης που διέπουν το Δίκαιο Περιβάλλοντος, αλλά και τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί βάσει της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα όσον αφορά την πρόληψη και ανάσχεση της μόλυνσης αλλά και την επιδίωξη και διαφύλαξη της καλής κατάστασης των υδάτων, καθώς και την αρχή της επικουρικότητας που διέπει τις σχέσεις των κρατών μελών και της Ένωσης σχετικά με τη ρύθμιση περιβαλλοντικών ζητημάτων,

Ερωτώνται οι υπουργοί:

- 1) Πώς προτίθεσθε να αντιμετωπίσετε τη χρήση των κυανιούχων ενώσεων στις μεταλλευτικές τεχνολογίες;
- 2) Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διέπει την πολιτική περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προτίθεσθε να προβείτε στην απαγόρευση χρήσης των κυανιούχων ενώσεων στις μεταλλευτικές τεχνολογίες στην περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υιοθετήσει την προτεινόμενη από το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απαγόρευση;
- 3) Προτίθεσθε να ενισχύσετε με πόρους την έρευνα για την εύρεση εναλλακτικών λύσεων για την αντικατάσταση των κυανιούχων ενώσεων στις μεταλλευτικές τεχνολογίες;
- 4) Προτίθεσθε, και αν ναι, πώς, να υποστηρίξετε το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ώστε να γίνει πράξη η απαγόρευση της χρήσης των κυανιούχων ενώσεων στις εξορυκτικές διαδικασίες μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Δικαίου;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Διονυσία-Θεodώρα Αυγερινούλου